

KULTURMINNEPLAN for Frosta kommune

DEL 2

Maritimt

Oversikt over registrerte kulturminner :

ARKIV	NAVN PÅ KULTURMINNET	Gårds/Bruksnummer	SIDETALL
7.7.1	Fortøyning på Storholmen nord	1/1 Åsholmen	
7.7.2	Fortøyning på Storholmen sør	1/1 Åsholmen	
7.7.3	Rådde ved Staur	5/1 Staur	
7.7.4	Fortøyning på Ringberget, Fånes	19/1 Fånes nedre	
7.7.5	Ballasten på Fånesleiret	19/1 Fånes nedre	
7.7.6	Fånes kai	20/2 Fånes øvre	
7.7.7	Fånes fyrlykt – revet 12.12.2020	19/1 Fånes nedre	
7.7.8	Oljehuset på Fånes	19/1 Fånes nedre	
7.7.9	Fortøyning for Kystverket på Fånes	19/1 Fånes nedre	
7.7.10	Kai i Lillegjerdet	53/4 Lillegjerdet	
7.7.11	Brygge i Lillevik	53/1 Lillevik	
7.7.12	Fortøyninger ved pukkverket i Ulvikberga	58/5 Frosta Pukkverk	
7.7.13	Vågen kai	63/7 Vågen kai	
7.7.14	Brygge Korsnes nordre	67/7 Korsnes nordre	
7.7.15	Fortøyning under brygga på Korsnes nordre	67/7 Korsnes nordre	
7.7.16	Brygge Korsnes nedre	67/4 Korsnes nedre	
7.7.17	«Friisringen» på Korsneset	67/4 Korsnes nedre	
7.7.18	Fyrlykta på Korsnes	6774 korsnes nedre	

7.7.19	Holmberget kai	84/4 Holmberget	
7.7.20	Kleivholet på Neset (2 eks)	104/2 Kleiva	
7.7.21	Fortøyninger ved Kleiva på Neset	104/2 Kleiva	
7.7.22	Vraket i Haugfjæra	104/1 Haugan østre	
7.7.23	Lekter i Haugfjæra	104/1 Haugan østre	

Her kan du lese mer om maritimt :

FORFATTER	TITTEL	KILDE
Hernes, Kjell	Båter i opplag	Frosta før og no 2013
Lindgaard, Roar – P.Ohlen	Hollandske skip i Hyndøyvågen	Frosta før og no 2014
Nilssen, Amund	Dampskipstrafikken rundt Frosta	Frosta før og no 2014
Nilssen, Amund	Fiskeplasser med referansepunkter	Frosta før og no 2012
Nilssen, Amund	Sild og fiskere på Frosta	Frosta før og no 2012
Ohlen, Peder	Fyrlykter på Frosta	Frosta før og no 2012
Ohlen, Peder	Fånes kai	Frosta før og no 2017
Ohlen, Peder	Nybåten	Frosta før og no 2013
Ohlen, Peder	Kilnøter på Frosta	Frosta før og no 2017
Ohlen, Peder	Vraket i Haugfjæra	Frosta før og no 2017
Stavseth, Ola	Stedsnavn i fjorden – nordøstlig del av Frosta	Frosta før og no 2015
Østbø, Torgunn	Velkommen av havet !	Frosta før og no 2017

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fortøyning på Storholmen nord

Dette er den ene av de to fortøyningsringene som er på Storholmen. Den andre er litt lenger mot sørvest. Det var kommandør og overlos Friis i Bergen som kom med forslag på denne typen fortøyning i år 1800.

Gn. 1, bn. 1. Åsholmen

EU89, UTM-sone 32v: 592816 7061623

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fortøyning på Storholmen sør

Dette er den ene av de to fortøyningsringene som er på Storholmen. Den andre er litt lenger mot nordøst. Det var kommandør og overlos Friis i Bergen som kom med forslag på denne typen fortøyning i år 1800.

Gn. 1, bn. 1. Åsholmen

EU89, UTM-sone 32v: 592761 7061490

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Rådde ved Staur

Her var det et jordras 22. august i 1871. Til venstre i bildet er raskanten. Det flate området med dammen er rester etter det rundt 16 dekar store området som rasa ut.

Lesertips: Frostaboka bind 5, side 129.

Gn. 5, bn. 1 Staur.

EU89, UTM-sone 32v: 591259 7057973

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fortøyning på Ringberget, Fånes

Berget her har fått navnet Ringberget etter denne anordningen til fortøyning for båter. Om natta var det mange båter som ankra opp utafor her og i tillegg festa et taug på land. Det var særlig aktuelt før i tiden da det vart brukt segl og båtene hadde lite med motorkraft. Det var kommandør og overlos Friis i Bergen som kom med forslag på denne typen fortøyning i år 1800.

Gn. 19, bn. 1. Fånes ndr

EU89, UTM-sone 32v: 588321 7057561

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Ballasten på Fånesleiret

Ytterst på Fånesleiret ligger ei steinrøys som har fått navnet Ballasten. Det fortelles at en båt kom inn her og de trodde det var djup innover bukta. Det var det ikke og de gikk på grunn. For å komme flott hiva de ut ballasten, derav navnet. Det er kunn ved stor fjære at denne steinrøysa er synlig. Den 21. mars 2015 var det ekstra stor fjære da dette bildet ble tatt. Ballasten vises mitt på bildet.

Gn. 19, bn. 1. Fånes nedre

EU89, UTM-sone 32v: 588407 7057482

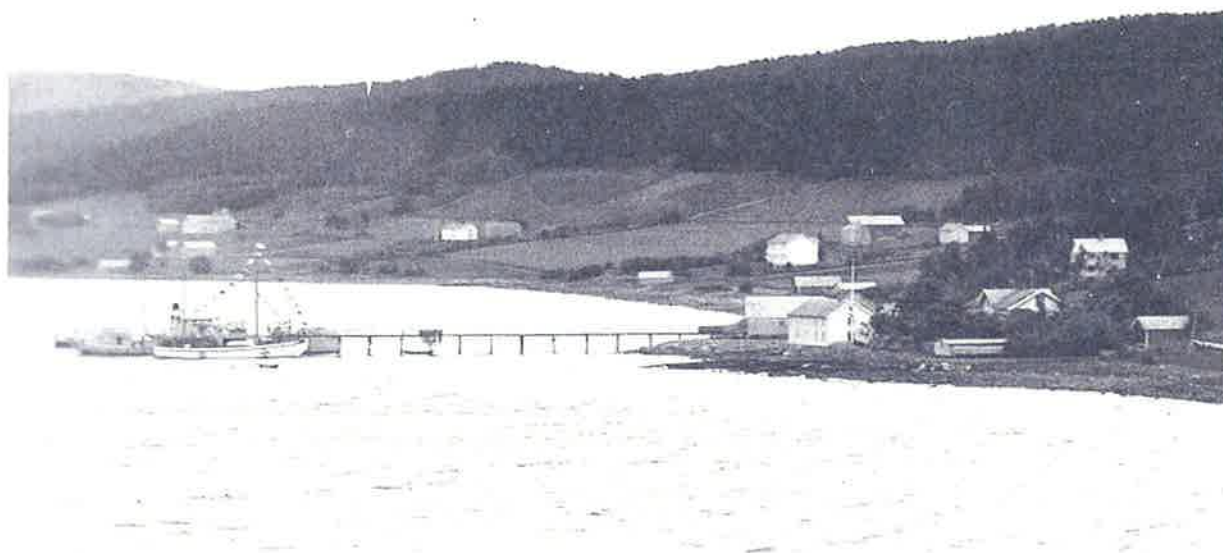
September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fånes kai

Når de reisende kom med DS Frosta og gikk oppover landgangen var det dette skiltet som ønska de velkommen på land.

Kaia på Fånes vart bygd i 1895 og lagt ned i 1961. Bilde er tatt i 1943 da det var besøk av ei redningsskøyte. DS Frosta ligger på østsida.

Lesetips: Frosta – før og no. 2017. Fånes kai.

Gn. 20, bn. 2. Fånes øvre

EU89, UTM-sone 32v: 588703 7057302

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fånes fyrlykt

Fyrlykta på Fånes vart etablert i 1913 og er den nest eldste fyrlykta på Frosta. Fånes har 4 sektorer og en sektor er kvit. De andre sektorene er rød eller grøn og varsler om urent og farlig farvann. Lykta har to formørkninger i løpet av 8 sekunder. Fyrlyktene i dag har elektrisk drift og er automatiserte og uten vakthold.

Lesetips: Frosta – før og no. 2012. Fyrlykter på Frosta.

Gn. 19, bn. 1. Fånes nedre

EU89, UTM-sone 32v: 588174 7057735

November 2018 – Peder Ohlen

Fånes fyrlykt

Fånes fyrlykt vart etablert i 1913 og revet og fjerna 12. okt. 2020. Lyset i lykta var 9 meter over havet. Den hadde karakterén Oc (2) 8 s. Det betyr at lykta hadde to formørkelser i løpet av åtte sekunder.

Kilde og lesetips: „Frosta – før og no“ - 2012, side 37.

Småfly styrtet

2. november 2003 styrta et Cessna 150 småfly i sjøen ca 1650 meter nord for der Fånes fyrlykt sto. Flyet styrtet på 97 meters dyp, og to mann omkom. Flyhavarikommisjonen hadde da sin base på Fåneshavna. Lesetips: „Frosta – før og no“ - 2012, side 65.

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Oljehuset på Fånes

Inne i skogen på Fånestangen står et "oljehus". I dette huset vart det lagra petroleum på fat for å få lys i fyrlykta. Nå har det elektriske strømmettet tatt over denne drifta av fyrlykta.

Lesetips: Frosta – før og no. 2012. Fyrlykter på Frosta.

Gn. 19, bn. 1. Fånes nedre
EU89, UTM-sone 32v: 588178 7057725

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fortøyning for Kystverket på Fånes

Her fester Kystverket småbåten når de har vedlikehold på fyrlykta på Fånes.

Andre fortøyningspunkt i området: Kraftige fortøyninger med ring på Storholmen og Fånes. Fortøynings for småbåter og sildegarn finnes på Åtlotangen, Hølan, Småtta, Orsand og Skjæran.

Gn. 19, bn. 1. Fånes *ndr*

EU89, UTM-sone 32v: 588183 7057746

November 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Kai i Lillegjærdet

Lillegjærdet er mest kjent for bygging av store og små trebåter. De hadde også eget sagbruk og kassefabrikk. Derfor vart det bruk for egen kai.

Lesetips: Frostaboka, bind 8, side 180..

Gn. 53, bn. 4. Lillegjærdet
EU89, UTM-sone 32v: 593924 7054901

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Brygga i Lillevik

Går ut fra at denne brygga vart nytta ved fiske i Sunndalsfjorden. Når silda kom inn i fjorden stengte de fjorden fra den ene sida mot den andre.

Lesertips: Frostaboka bind 8, side 167.

Gn. 53, 1 bn. Lillevik .

EU89, UTM-sone 32v: 594196 7055060

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fortøyninger ved pukkverket i Ulvikberga

**Pullert på kaia til
Frosta Pukkverk.
På Kolvikskjæret
er det også en
pullert.
Kaia brukes av
større båter ved
lasting av pukk.**

**Pullert sørvest
for kaia og
Kolvikskjæret.**

**Gn. 58, bn. 5. Frosta pukkverk
EU89, UTM-sone 32v: 593126 7054169**

November 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Vågen Kai

Forbindelsen med omverdenen og Frosta foregikk i «alle år» på sjøen. Rutetrafikken på fjorden var ingen kommunal oppgave, men kaiene ble en oppgave kommunen måtte ta tak i. Før det ble bygget kaier anløp dampbåtene «uten landligge» - d.v.s. varer og passasjerer ble rodd ut til båten. På 1870-tallet dukket spørsmålet om permanente kaier slik at båtene hadde faste anløpssteder. I 1876 dreide dette seg i første rekke om kai i Vågen og ved Langstein. I kommunestyremøte 27.oktober 1877 ble det vedtatt å bygge kai i Vågen. Prisen den gang var kalkulert til kr 600,-. Frostabåtene anløp Vågen fast to ganger daglig, om morgenen til Trondheim, om kvelden fra Trondheim.

Vågen kai besto opprinnelig av flere pakkehus. Disse ble revet ca 1945 og erstattet med et stort hus - ca 16 m langt, 8 meter bredt. Kaidekket er bygd fra vegen ved siden av pakkehuset, 13 x 13 m og ca 2,5 m ut fra pakkehuset ut mot sjøen. I tillegg er det bygget trapp/landgang ned mot flytebrygge.

17.februar 1966 vedtok kommunestyre å selge kaia til firma Olav Tvete for kr 2100,-. Kaia har etter den tid vært i privat eie.

Lesetips:

Frosta kommune gjennom 150 år – 1837-1987

Frostaboka bind 4

Gn 62, bn 7:

Oktober 2018 – Thorleif Tvete - Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Brygge – Korsnes nordre

Foto tatt i september 2018 av Bjørn Olav Juberg

De fleste av driverne av heimen Korsnes nordre har også drevet med fiske.

I 1917 bygde Benjamin Korsnes denne brygga med not-tørkeri.

Lesetips: Frostaboka bind 9 – side 149 --

Gn. 67, bn. 7: Korsnes nordre

Oktober 2018 – Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Gammel fortøyning under brygga på Korsnes nordre

Fra midten av 1600-tallet gikk staten inn for å få mere ordna forhold med fortøyningsanordninger for båter og skip. Derfor vart mange slike T forma fortøyninger satt ned langs kysten. Er dette en slik fortøyningen kan den være svært gammel. Litt lenger vest i Hyndøyvågen er det også en slik fortøyning. I 1800 foreslo kommandør og overlos Friis i Bergen en ny modell, der en ring lå løst omkring den T forma fortøyningen.

Gn. 67, bn. 7. Korsnes nordre

EU89, UTM-sone 32v: 590270 7052110

November 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Brygge – Korsnes nedre

Nøyaktig årstall for når brygga i Korsnes nedre ble bygd vet en ikke, men helst trolig rundt 1900.

I sin tid var det et stort notoppheng til tørking av fiskenøter her. I tillegg sto det et stort kopperfat på rundt 1000 liter i nauset til barking av nøter.

Bjørn Korsnes har i løpet av de siste åra restaurert og endret brygga til bruk i turistsammenheng.

Lesetips: Frostaboka bind 9 side 131 -

Gn.67, bn. 4: Korsneset Nedre

Oktober 2018 – Thorleif Tvette, Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

"Friisringen" på Korsneset

I 1800 foreslo kommandør og overlos Friis i Bergen denne modellen til fortøyning for båter og skip. På Fånes er det en slik anordning og på Storholmen er det to.

Fortøyninger og bolter i berg langs stranda på sørsida av Frosta:

Logsteinhåmmåren: Her er det bolter i berget fra tida den tyske okkupasjonsmakta hadde et ubåtnett herfra og over til Skatval. Videre er det en bolt etter et trigometrisk punkt.

Laberget: Her er det bolter i berget fra den tida Televerket hadde en kabel over til Skatval.

Korsneset: På østsida av fyrlykta er det flere bolter i berget for festing av landtaug.

Ulviksve, Lillegjerdet og Lillevik: Bolter til landtaug.

Gn. 67, bn. 7. Korsnes nordre

EU89, UTM-sone 32v: 590291 7052092

November 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fyrlykta på Korsnes

Fyrlykta på Korsnes eller på Korsnesodden ble satt opp i 1917, og er dermed den nyeste av de tre fyrlyktene på Frosta. Korsnes har 6 sektorer, derav to kvite. Fyrlykta har ei formørking hvert 6. sekund. Selve fyret ligger 6,6 meter over havet. Oljehuset fikk Bjørn Korsnes av Kystverket da de gikk over til nettdrift. Oljehuset står på samme plassen som det har gjort, men er nå i bruk i forbindelse med turisme.

Lesetips: Frosta – før og no, årbok 2012: Fyrlykter på Frosta

EU89, UTM-sone 32v: 590422 7051945

67, bn. 4: Korsnes nedre

November 2018 – Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Holmberget kai

Bildet vises restene av ei kai på Holmberget.

Den første kaia på Frosta var på Holmberget. Den må ha vært bygd før 1877, for da vart kaia på Vågen bygd. Holmbergkaia var rundt 40 meter lang og det var den nest korteste kaia som rutebåtene brukte på Frosta. Denne kaia var bygd og eid av private. Området der kaia var er utfylt med masse. Overgangen mellom pakkehuset og kaia lå rundt 32 meter lenger mot sørvest for kairestene på bildet. Det er et kart fra 1955 som viser dette.

Gn. 84, bn. 4. Holmberget

EU89, UTM-sone 32v: 583036 7051557 (Kairestene på bildet)

EU89, UTM-sone 32v: 583021 7051530 (Overgangen mellom pakkehus og kai)

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Kleivholet på Neset

Dette er ei havn i miniatyr. På grunn av at innløpet er svært trangt, er det svært risikabelt å bruke denne havna når sterk vinden og bølger står mot land.

Kleivholet sett fra sjøen og lufta minner om en klauv på en drøvtygger, derav navnet Kleiva.

I kirkeboka har det stått Kløven, Klauwen og Kleven om denne heimen.

Gn. 104, bn. 2. Kleiva

EU89, UTM-sone 32v: 581777 7046744

Desember 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fortøyninger ved Kleiva på Neset

**Mulig feste for
sildgarn i
Råttåvika.
Slegga synes mot
Malviklandet**

**Solid fortøyning på toppen av en stein.
Steinen er ved Kleivholet.**

Gn. 104 bn. 2. Kleiva

EU89, UTM-sone 32v: 581853 7046730 (Øverste bilde)

November 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Vraket i Haugfjæra

I Haugfjæra på Neset ligger vraket av en lekter i armert betong. Vraket er kun synlig på fjære sjø. Lekteren er blitt mindre synlig med åra på grunn av forvitring.

Lesetips: Frosta – før og no. 2017. Vraket i Hauganfjæra.

Gn. 104, bn. 1. Haugan østre

EU89, UTM-sone 32v: 581457 7046999

August 2018 – Peder Ohlen